

Бутко Роман Юрійович,

т. в. о. начальника Департаменту
кримінального аналізу Національної поліції
України

РОЗВИТОК ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Обмін досвідом з протидії злочинності в умовах воєнного стану є дуже актуальним та важливим на сучасному етапі роботи поліції.

Департамент кримінального аналізу з перших моментів широкомасштабного вторгнення активно співпрацює з оперативними підрозділами в напрямку документування воєнних злочинів і злочинів проти людства, учинених військовими російської федерації в Україні.

Серед успішних кейсів такої роботи є участь у розпізнаванні військових російської федерації, причетних до скоєння воєнних злочинів на території України.

Зокрема, підрозділи кримінального аналізу брали активну участь у розслідуванні фактів розстрілу росгвардією рф цивільного населення та військовослужбовців ЗСУ в смт Гостомель Київської області. За допомогою програм розпізнавання облич та відеоаналітичного дослідження отримано достатньо доказів причетності військовослужбовців росії до масових розстрілів.

Набутий досвід став основою стратегії впровадження концепції поліцейської діяльності, керованої аналітикою, яка наразі проходить становлення у столиці та буде розповсюджуватися на всі регіони.

По-перше вибудовується трірівнева система аналітики, де 1 рівень – місцевий (район або ОТГ), 2-й регіональний рівень (ГУНП), 3 – центральний апарат.

На сьогодні на центральному рівні в Департаменті кримінального аналізу за штатом 60 осіб, з яких 30 аналітиків. Структурно він складається з 2 управлінь, які поділяються на 8 відділів та сектор.

Основні завдання, покладені на Департамент – це організація та безпосереднє здійснення стратегічного, тактичного та оперативного рівнів аналізу, організаційно-методичне та нормативно-правове врегулювання діяльності служби, запровадження нових методів роботи, спеціалізованого програмного забезпечення, а також створення умов для розвитку особового складу служби, у тому числі за сприяння міжнародних партнерських організацій.

З 2021 року в кожному ГУНП створено підрозділ кримінального аналізу загальною чисельністю понад 250 осіб. У 2022 році розпочалася робота по створенню секторів кримінального аналізу в районних управліннях поліції.

Управління кримінального аналізу ГУНП в м. Києві стало першим територіальним підрозділом, який розпочав імплементацію моделі ІЛР у практичному просторі, а також розпочав розбудову секторів кримінального аналізу на районному рівні. Саме вона повністю розкриває потенціал та можливості аналітиків, раціональний розподіл сил і засобів для виконання завдань поліції.

Якщо звернутися до результатів роботи Департаменту, то 30-ма аналітиками в 2022 році опрацьовано понад 800 запитів на проведення кримінального аналізу, що більш, ніж вдвічі перевищує показники 2021 року. За результатами розгляду зазначених запитів підготовлено 11, 4 тис. аналітичних продуктів.

У межах протидії російській агресії кримінальними аналітиками зібрано установчу інформацію відносно 3,5 тис. осіб, причетних до колабораціонізму, забезпечено відпрацювання інформації відносно 12 тис. громадян російської федерації та білорусі на причетність до збройних формувань країни-агресора або диверсійно-розвідувальних груп.

Створено 300 аналітичних досье відносно високопосадовців російської федерації, причетних до посягання на територіальну цілісність України, за результатами чого виявлено їх бізнес і нерухомість у 12 країнах ЄС і США.

У взаємодії з Департаментом міграційної поліції здійснюється аналітична робота щодо перевірки фактів депортації російською федерацією дітей з окупованих територій. На сьогодні вже опрацьовано відомості відносно 5,8 тис. дітей.

Найближчим пріоритетом розвитку служби є координація впровадження проекту СОКТА-Україна, де на основі збору та аналізу відомостей з протидії організованій злочинності розроблятимуться подальші стратегічні кроки правоохоронної діяльності.

Розбудова столичного підрозділу кримінального аналізу є «моделлю» побудови інших та продемонструвала помітні результати сприяння документуванню воєнних злочинів, а також ефективного аналітичного супроводження протидії «внутрішній» злочинності: шахрайствам, убивствам, наркозлочинам та іншим.

Перший столичний відділ кримінального аналізу був створений у 2017 році й налічував лише 3 кримінальних аналітиків. Поступова розбудова та реорганізація цього підрозділу, а також демонстрація реального потенціалу служби сприяла тому, що на сьогодні в столичному головному управлінні функціонує Управління кримінального аналізу зі штатною чисельністю у 8 аналітиків. А також у кожному районному управлінні міста створено відповідний сектор. На сьогодні в столиці 10 секторів кримінального аналізу, у кожному з яких передбачено 3 штатні посади аналітиків.

При цьому всі вони мають приблизно однакову модель організації та комплектування.

Першочергова мета створення вищевказаних секторів - збільшення ефективності та оперативності залучення кримінальних аналітиків до розробок та розкриття тяжких та особливо тяжких злочинів (воєнних злочинів, умисних вбивств, пограбувань та розбійних нападів, вимагань, незаконних заволодінь транспортними засобами тощо) та швидка комунікація між вказаними секторами, щодо оперативного відпрацювання резонансних подій, встановлення розшукуваних осіб та транспортних засобів, ідентифікація осіб з використанням методології OSINT.

Використання системи відеоспостереження «Безпечне місто», а саме її аналітичної складової – є невід’ємною частиною повсякденної роботи аналітика при розкритті злочинів за «гарячими слідами», адже вказаний інструмент в сукупності з іншими аналітичними онлайн системами дає можливість в найкоротший час ідентифікувати та затримати злочинця.

З початку широкомасштабного вторгнення російської федерації зусилля кримінальних аналітиків були переважно зосереджені на відпрацюванні воєнних злочинів, налагодженні ефективної комунікації та допомоги підрозділам кримінального аналізу суміжних областей.

Масовані ракетні обстріли столиці додали до завдань служби моніторинг інформаційного простору та систем відеоспостереження на предмет фіксації дій ворога.

Суттєві пошкодження в енергетичній структурі Києва спричинили поступове переформатування роботи підрозділу, спрямованого на забезпечення цілодобової аналітичної підтримки діяльності оперативних підрозділів.

Важливою підтримкою роботи підрозділів кримінального аналізу є успішне використання можливостей систем відеоспостережень, а також інформаційних ресурсів інших органів державної влади, таких як Міністерство юстиції, Державна міграційна служба та інших.

Ефективні результати роботи кримінальних аналітиків, передусім, пов’язані з інструментами, якими користується кожен працівник. Минулого року працівниками кримінального аналізу взято на озброєння такі найсучасніші програмні компоненти таких корпорацій як «MAXAR», «BigData People Artelligence», «Clearview AI» та «RuAssets».

Зокрема, ці програми допомагали аналітикам успішно розпізнавати воєнних злочинців, отримуючи дані з відкритих джерел інформації.

Унікальні можливості підрозділів кримінального аналізу сприяли тому, що їх ефективність була оцінена оперативними підрозділами. Як наслідок, спостерігається суттєве збільшення попиту на аналітичні продукти.

Позитивний досвід Управління кримінального аналізу ГУНП в м. Києві імplementовано на інші регіони нашої держави. Відбулося створення секторів кримінального аналізу в районних управліннях Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, а також функціонування таких секторів в Одеському районному управлінні поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області та в Миколаївському районному управлінні поліції Головного управління Національної поліції в Миколаївській області.

У найближчій перспективі розширення цього досвіду на Полтавську та Харківську області.

Веденяпіна Марина Михайлівна,
доцент кафедри економічної безпеки та
фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Одним з основних завдань Мінсоцполітики та соціального захисту є побудова системи соціального обслуговування та соціальної роботи, що забезпечує вчасну, доступну та якісну підтримку населення і наближена до кращих європейських практик.

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації на наші землі та запровадження воєнного стану в Україні є серйозним викликом для соціального забезпечення населення країни.

Суть соціальних послуг полягає в тому, що вони надаються особам, які не мають можливості впоратися самостійно із власними труднощами.

Психологічна, матеріальна та фізична шкода, завдана бойовими діями та тимчасовою окупацією, належить до чинників, що негативно впливають на життя людей, особливо родин із дітьми, сьогодні багато громадян потребують допомоги соціальних працівників.

Організовуючи свою роботу соцслужби у звичайний час, розуміючи, що соціальна робота та надання соціальних послуг - це професійна діяльність і, як і в медицині, головне - не нашкодити! Соціальні служби підходять до ухвалення рішень щодо надання послуг дуже обережно, ретельно вивчають ситуацію, проблеми та можливості кожної людини, тісно контактують із нею. Докладається максимум зусиль, щоб бути в тісному контакті з людиною і максимально долучатися до розв'язання її проблем.

Надання соціальних послуг регулюється Законом України «Про соціальні послуги», здійснюється в рамках ведення випадку і включає кілька етапів (аналіз заяви, оцінка потреб, визначення